

6. Náklady orgánu a jejich náhrada

6.0. Předpisy

OSŘ: § 140/2 (ustanovený advokát), § 141/1 (záloha na náklady důkazů), § 148/1 (náhrada nákladů), § 149/2 (náhrada nákladů na ustanoveného advokáta);

SŘS: § 35/7 (ustanovený zástupce), § 59/2 (záloha na náklady důkazů), §60/4 (náhrada nákladů);

TŘ: § 151 (ustanovený, nutný obhájce), § 152 (náhrada nákladů);

SŘ: § 79/5 (náhrada nákladů);

ZoP: § 79 (náhrada nákladů);

ZSDP: § 30 (ustanovený zástupce a náhrada jeho nákladů), § 73a (exekuční náklady);

10/2000 Sb.: § 3/1 (náklady výkonu trestu), § 8 (náklady výkonu trestu), § 10 (náklady výkonu vazby);

312/1995 Sb. (paušální náhrada trestního řízení);

231/1996 Sb. (paušální náhrada přestupkového řízení).

6.1. Náklady orgánu

Základní zásada: Každý (účastník) si nese náklady své a svého zástupce sám. Platí to i pro stát a jeho orgány, u kterých se řízení koná.

Výjimka – stát nese náklady ustanoveného zástupce účastníka (§ 140/2 OSŘ, § 35/7 SŘS, § 151 TŘ, § 30 ZSDP): hotové výdaje, odměnu za zastupování advokátem a částku odpovídající DPH, kterou je povinen advokát z náhrad a odměny odvést, vše dle (advokátního) tarifu (viz kapitola 5.). Ustanovenému zástupci, který není advokátem (notářem, ...), náleží místo odměny ušlý zisk. Také zde není výslovně uvedeno, že advokátu náleží částka odpovídající DPH, ale lze to dovodit systematickým a teleologickým výkladem.

Výjimka – stát může požadovat zálohu na provedení některých důkazů (§ 141/1 OSŘ, § 59/2 SŘS): které tento účastník navrhl, popř. v jehož prospěch jsou prováděny.

6.2. Náhrada nákladů státu

Zásada: stát má nárok na náhradu jím vynaložených nákladů řízení vůči neúspěšnému účastníkovi. Každé řízení má specifickou úpravu druhů nákladů a výpočtu jejich výše.

6.2.1. Civilní řízení a soudní řízení správní

Stát má nárok na náhradu nákladů řízení obecně (§ 148/1 OSŘ, § 60/4 SŘS), pokud není u neúspěšného účastníka předpoklad pro osvobození od soudních poplatků. Nehradí se běžné náklady řízení (platy úředníků, náklady na prostory, ...), ty jsou kryty soudním poplatkem. Hradí se zejména **náklady důkazů**.

Speciálně je upravena v § 149/2 OSŘ náhrada **nákladů ustanoveného advokáta** protistrany (které nesl stát). Tyto náklady hradí účastník stejně, jakoby je hradil druhému účastníkovi (viz kapitola 7).

6.2.2. Trestní řízení

Úprava v § 152 TŘ říká, že odsouzený hradí náklady:

- odměnu a hotové výdaje uhrazené ustanovenému obhájci státem, pokud nemá nárok na obhajobu bezplatnou
- spojené s výkonem vazby
- spojené s výkonem trestu odnětí svobody
- ostatní náklady

Odměnu a hotové výdaje ustanoveného obhájce hradí dle advokátního tarifu (viz kapitola 5.).

Náklady spojené s výkonem vazby stanoví vyhláška č. 10/2000 Sb. v § 10 paušálně na 45,- Kč za každý započatý den výkonu vazby (najdete hotel s lepším poměrem kvalita/cena? ;-)).

Náklady spojené s výkonem trestu odnětí svobody stanoví tatáž vyhláška, též paušálně, avšak ve výši 40% ze všech čistých příjmů vězně (§ 3 ve spojení s § 8 vyhlášky), avšak nejvýše 1.500,- Kč měsíčně. Dolní mez stanovena není, takže vězni bez příjmů náklady na výkon svého trestu nehradí.

Ostatní náklady trestního řízení vyčísluje vyhláška č. 312/1995 Sb. takto:

Položka	Sazba	Ustanovení
Základní paušál:		
Byl-li vydán trestní příkaz	2.000,- Kč	§ 1 a)
Jde-li o TČ, o kterém má konat řízení v prvním stupni okresní soud	4.000,- Kč	§ 1 b), § 2
Jde-li o TČ, o kterém má konat řízení v prvním stupni krajský soud	6.000,- Kč	§ 1 c), § 2
V řízení o zcela bezvýsledně podaném návrhu na obnovu řízení, byl-li vydán trestní příkaz	2.000,- Kč	§ 3a/1 a), § 1 a)
V řízení o zcela bezvýsledně podaném návrhu na obnovu řízení vedeném v prvním stupni před okresním soudem	4.000,- Kč	§ 3a/1 a), § 1 b)
V řízení o zcela bezvýsledně podaném návrhu na obnovu řízení vedeném v prvním stupni před krajským soudem	6.000,- Kč	§ 3a/1 a), § 1 c)
V řízení o zcela bezvýsledně podaném dovolání	10.000,- Kč	§ 3a/1 b)
Zvýšení paušálu:		
Byl-li v řízení přibrán k podání znaleckého posudku 1 znalec	3.800,- Kč	§ 3 b)
Bylo-li v řízení přibráno k podání znaleckého posudku více znalců	7.000,- Kč	§ 3 a)

Tabulka 1 - Ostatní náklady trestního řízení

6.2.3. Přestupkové řízení

Náklady státu v přestupkovém řízení hradí osoba uznaná vinnou z přestupku, nebo navrhovatel (pokud bylo řízení zastaveno, protože obviněný nespáchal přestupek, z něhož byl v návrhu obviněn, nebo z důvodů na straně navrhovatele). Náklady se nehradí v blokovém ani příkazním řízení. Dle § 79 zákona o přestupcích se hradí **paušální částkou** stanovenou vyhláškou č. 231/1996 Sb. Základní paušál je 1.000,- Kč (§ 1/1), a byl-li přibrán znalec, zvyšuje se o 2.500,- Kč za každého znalce z oboru psychiatrie, o 1.500,- Kč za každého znalce z jiného oboru (§ 1/2). Horní hranice částky nákladů je však 6.000,- Kč.

6.2.4. Správní řízení

Náklady hradí účastník, který řízení vyvolal porušením své povinnosti, paušální částkou stanovenou v prováděcí vyhlášce (dosud nebyla vydána).

6.2.5. Daňové řízení

Hradil-li správce daně náklady **ustanoveného zástupce**, a ty vznikly v důsledku nečinnosti nebo porušení právní povinnosti daňového subjektu, tomuto subjektu může uložit jejich náhradu (§ 30/7).

V daňovém exekučním řízení (§ 73a) hradí povinný **exekuční náklady** (pokud exekuce nebyla neoprávněná). Skládají ze z

- nákladů za výkon zabavení
- nákladů za výkon prodeje
- hotových výdajů

Náklady za výkon zabavení se hradí, jakmile byla sepsána úvodní věta soupisu věcí, ve výši 2% z vymáhaného nedoplatku zaokrouhleného na celá sta dolů. Vymáhají se spolu s nedoplatkem. Za jeden nedoplatek se hradí tyto náklady pouze jednou, i když bylo vykonáno několik úkonů.

Náklady za výkon prodeje se hradí, jakmile byla sepsána úvodní věta dražebního protokolu, také ve výši 2% z vymáhaného nedoplatku zaokrouhleného na celá sta dolů. Vymáhají se také spolu s nedoplatkem.

Hotové výdaje se hradí ve skutečné výši do 30 dní od oznámení jejich výše, i když nedošlo k výkonu prodeje.